

KAJAANI, RANTAPUISTO 2007 (RP-07)

Puiston kunnostuksen kaivutöiden arkeologinen valvonta 28.8. – 4.9., 21.9.

ja 23.9.2007

Museovirasto

Rakennushistorian osasto

Marika Hyttinen 2008

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Kunta/kaupunki:	Kajaani
Tutkimusalue:	Rantapuisto
Tutkimuksen laatu:	Kunnallisteknisten kaivutöiden arkeologinen valvonta
Kohteen ajoitus:	1800- ja 1900-luvut
Peruskarttalehti:	PK 3431 12 KAJAANI
Peruskoordinaatit:	x = 3535 740 y = 7125 620 (tutkimusalueen keskipiste) z = n. 130 - 132 m m mpy
Maanomistaja:	Kajaanin kaupunki
Tutkimuslaitos:	Museovirasto, Rakennushistorian osasto
Valvojat :	FM Marika Hyttinen MV/RHO, Esa Suominen KaiM, Antti Mäkinen KaiM
Kenttätyöaika:	28.8. – 4.9.2007 (MV/RHO), 21.9. ja 23.9.2007 (Kainuun Museo)
Tutkitun alueen laajuus:	850 m ²
Tutkimusten kustantaja:	Kajaanin kaupunki
Kustannukset arviolta:	n. 5300 €
Poistetut löydöt:	1-35
Löytöjen säilytyspaikka:	Kansallismuseo
Diapositiivit:	125748:1-11, MV/RHOA ja 7314:1-15 KaiM (CD-ROM)
Kartat:	1-3

Aikaisemmat kaivausalueita ja sen lähialueita koskevat tutkimukset:

Tutkimus	Johtaja	Vuosi	Raportin nimi	Nykyinen alue	Tutkimuslaitos	Alkuperäinen raportti
Kaivaus	N. Cleve	1950	Rakennusten jäännöksiä Teppanmäellä	Joen pohjoisranta	MV:RHO	MV:RHOA
Maatutkamittaus	T. Herronen	2000	GPR Surveys at Kajaani Castle	Kajaanin linna	MV/RHO ja Kainuun museo	MV:RHOA
Kaivaus	T. Mökkönen	2001	Kajaanin linnan koekaivaus 12. – 14.6.2001	Kajaanin linna	MV:RHO + Kainuun museo	MV:RHOA

Tutkimus	Johtaja	Vuosi	Raportin nimi	Nykyinen alue	Tutkimuslaitos	Alkuperäinen raportti
Kaupunkiarkeologinen inventointi	T. Mökkönen	2001	Kajaani – Kajana Kaupunkiarkeologinen inventointi 2001		MV:RHO	MV:RHOA
Koekaivaus	K. Uotila & H. Lehtonen	2002	Eteläportti ja rakennusarkeologiset tutkimukset 2002	Kajaanin linna	Muuritutkimus Ky ..	MV:RHOA
Koekaivaus	E. Suominen	2003	Kunnostustöihin liittyvät koekaivaukset 2003	Kajaanin linna	Kainuun museo	Kainuun museo
Koekaivaus	E. Suominen	2004	Kunnostustöihin liittyvät koekaivaukset 2004	Kajaanin linna	Kainuun museo	Kainuun museo
Koekaivaus	K. Uotila	2006	Kajaanin linna – koekaivaukset ja rakennusarkeologiset tutkimukset 2006	Kajaanin linna	Muuritutkimus Ky	MV:RHOA

Kirjallisuus:

Ahonen Felix 1961: *Kajaanin kaupungin historia III .Vv. 1810-1905.* Kajaani.

Gardberg C. J. & Welin P. O. 1994: *Suomen keskiaikaiset linnat.* Keuruu.

Lilius Henrik 1980: Kajaanin raatihuoneentori - torin synty ja rakennusvaiheet 1860-luvulle. *Scripta Historica VI.*

Renfors Herman 1989: *Konsulin kuvat. Vuosisadan vaihteen Kajaani Herman Renforsin kuvaamana.* Kainuun Museon julkaisuja. Kajaani.

Tyrkkö Martti 1948: *Kajaanin kaupungin historia II. V.V. 1717-1809.* Kajaani.

Vartiainen A. 1980: *Kajaanin kaupungin historia I. Isonvihan loppuun.* Uusintapainos. Kajaani.

Painamattomat lähteet:

Cleve Nils 1950: *Rakennusten jäännöksiä Teppananmäellä 1950.* Tutkimusraportti. MV:RHOA. Helsinki.

Mökkönen Teemu 2001: *Kajaani – Kajana.*

Kaupunkiarkeologinen inventointi 2001. MV:RHOA. Helsinki.

Kaivauskertomuksen sivumäärä: 1-22 + liitteet

Liitteet:

Liite 1 Karttaluettelo

Liite 2 Diapositiiviluettelo, MV/RHO

Liite 3 Diapositiiviluettelo, KaiM

Liite 4 Kuvaliite

Poistettujen löytöjen luettelo

Kartat 1-3

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Museovirasto, Rakennushistorian osasto

Raportin kannen kuvat: Dia 125748:2, yleiskuva Rantapuiston työmaasta ja dia 125748:9, Kajaanin linna. Kuvaaja: Marika Hyttinen, MV/RHO:

TIIVISTELMÄ

Loppukesästä 2007 suoritettiin Kajaanin Rantapuistossa kunnostustöissä, jossa kunnostettiin mm. alueen hiekkateitä. Rantapuiston alue on luokiteltu vuoden 2001 kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa kuuluvaksi luokkaan I eli alueeksi, jolla todennäköisesti sijaitsee koskemattomia kulttuurikerroksia tai/ja on tutkimuksellisesti mielenkiintoista aluetta.

Näin ollen alueelle tuli järjestää arkeologinen valvonta, jonka toteuttivat yhteistyössä Kainuun museo ja Museoviraston rakennushistorian osasto. Valvonnassa ei löydetty merkkejä vanhemmista 1600- tai/ja 1700-lukujen kulttuurikerroksista. Museoviraston valvonnan aikana alueelta dokumentoitiin ainoastaan yksi epämääräinen kivilatomus ja nokeentuneen maan alue. Kainuun museon valvonnan aikana syyskuun lopussa alueelta tuli esille tiililatomus ja paikallinen hiiltyneen maan alue. Esinelöytöjen perusteella rakenteet ajoittuvat 1800-luvulle, joskin tiililatomuksen ikä voi olla hieman vanhempi.

Peruskarttaote 3431 12 KAJAANI
MK 1:20 000

Tutkimusalue ympäröity

Maanmittauslaitos 2001

Sisällysluettelo

Arkisto- ja rekisteritiedot	1
Tiivistelmä	4
Peruskarttaote	5
Sisällysluettelo	6
Johdanto	7
1. Historiaa	7
1.1 Alueen tutkimushistoria	7
1.2 Rantapuiston alue 1600- ja 1700-luvuilla	8
1.3 Rantapuiston alue 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa	11
1.4 Kajaanin linnasta	12
2. Tutkimusmenetelmät ja valvonnan kulku	13
3. Museoviraston dokumentoimat rakenteet ja kulttuurikerrokset	15
3.1 R1, kivilatomus	15
3.2 Nokeentuneen maan alue	16
4. Kainuun Museon tutkimusraportit Rantapuiston valvonnasta	18
4.1. Kaivausraportti Kajaaninjoen Rantapuiston työmaalta 21.9.2007	18
4.2. Kajaani, Rantapuisto 23.9.2007	20
5. Loppulause	22
Liitteet	
Liite 1 Karttaluettelo	
Liite 2 Diapositiiviluettelo, MV/RHO	
Liite 3 Diapositiiviluettelo, KaiM	
Liite 4 Kuvaliite	
Poistettujen löytöjen luettelo	
Kartat 1-3	

JOHDANTO

Kajaanin Rantapuistossa suoritettiin alkusyksystä 2007 kunnallisteknisiä kaivutöitä. Osa puiston alueen hiekkateistä pohjattiin. Lisäksi puistoon asennettiin uutta viemäröintiä ja kaapelointia. Lisäksi alueelle pystytettiin uusi muistomerkki, jolle jouduttiin kaivaamaan 10 m halkaisijaltaan ollut perustusmonttu. Urakoitsijana työmaalla toimi Kuljetus-Polar Oy ja työmaan vastaavana mestarina Pekka Turtiainen. Tutkimukset kustansi Kajaanin kaupunki muinaismuistolain 15 § mukaisesti.

Rantapuiston alue on luokiteltu vuoden 2001 kaupunkiarkeologisessa inventoinnissa kuuluvaksi luokkaan I eli alueeksi, jolla todennäköisesti sijaitsee koskemattomia, isovihaa vanhempia 1600-luvun ja 1700-luvun alkuun ajoittuvia kulttuurikerroksia tai/ja on tutkimuksellisesti mielenkiintoista aluetta. Näin ollen alueelle tuli järjestää arkeologinen valvonta työmaan kaivutöiden ajaksi. Valvonnan aloitti Kainuun museon arkeologi Esa Suominen elokuussa 2007. Museoviraston tutkija Marika Hyttinen valvoi kunnostustöitä 28.8. – 4.9.2007 välisenä aikana, jonka jälkeen valvontaa jatkoi Kainuun museon johtaja Antti Mäkinen vuoroin Esa Suomisen kanssa. Rantapuiston valvonta saatiin lopullisesti päätökseen syyskuun lopulla 2007.

Jälkityöt tehtiin Museoviraston osalta Oulun yliopiston arkeologian laboratoriossa, josta vuokrattiin jälkityötilat ja laitteisto. Kainuun museo kirjoitti omasta valvontaosuudestaan raportit, jotka lähetettiin Marika Hyttiselle Ouluun. Hyttinen luetteloï Oulussa kaikki alueelta talteen saadut esinelöydöt, myös Kainuun museon keräämät löydöt. Päätettiin, että kaikki kolme raporttia kootaan samoihin kansiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Tehtävän suoritti Marika Hyttinen.

1. Historiaa

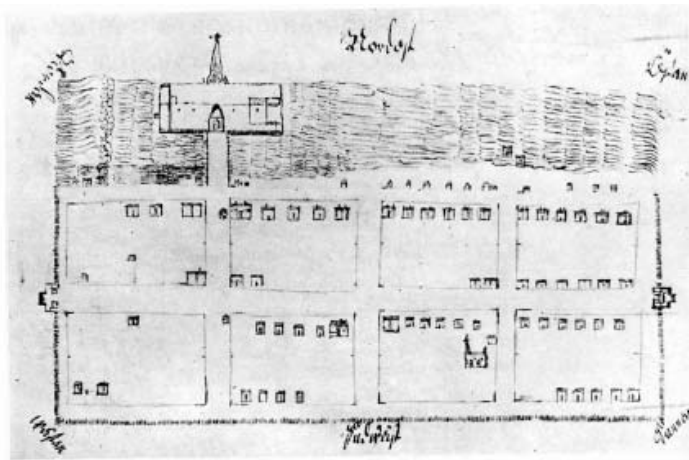
1.1 Alueen tutkimushistoriaa

Kajaanin Rantapuistossa ei ole aiemmin suoritettu arkeologisia kaivaustutkimuksia. Lähimmät Rantapuistoa sivuavat arkeologiset tutkimukset on suoritettu Kajaanin linnassa, joka sijaitsee saarella joessa aivan Rantapuiston kohdalla. Linnasaarella on suoritettu maatutkamittausta vuonna 2000 (T. Herronen) ja useita koekaivauksia vuosina 2001 (T. Mökkönen), 2002 (K. Uotila & H. Lehtonen), 2003-2004 (E. Suominen) ja 2006 (K. Uotila).

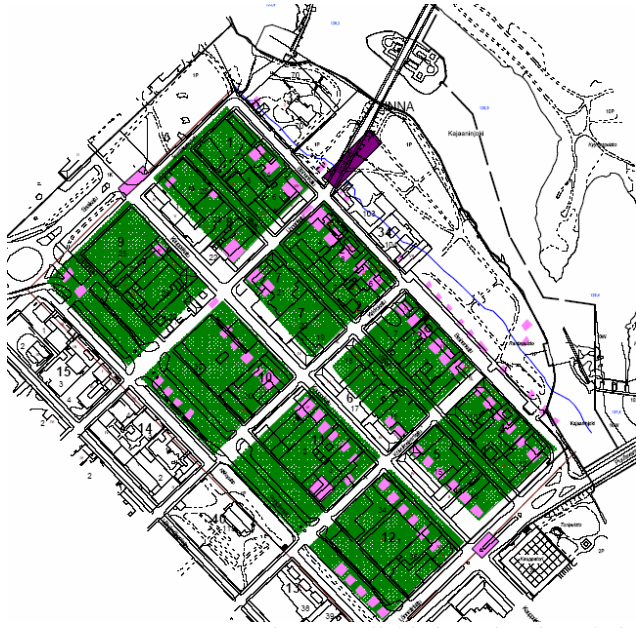
Vuonna 2001 Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti kaupunkiarkeologisen inventoinnin Kajaanin alueella. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää millä alueilla Kajaanin 1600-luvulla ja 1700-luvun alussa kaavoitetun kaupunkialueen kulttuurikerrostumat olivat säilyneitä ja missä tuhoutuneita. Inventoinnin perusteella Rantapuiston alue määriteltiin kuuluvaksi luokkaan I eli säilyneisiin alueisiin. Puiston alueella on sijainnut rakennuskantaa jo 1600-luvun puolesta välistä lähtien, eikä alueella ole suoritettu suurempia kaivutöitä lukuun ottamatta Brahenkadun varren kolmea rakennettua tonttia ja Koivukosken voimalan (1943) aluetta. (Mökkönen 2001, 13.)

1.2 Rantapuiston alue 1600- ja 1700-luvuilla

Vuoden 1659 (kuva 1) perspektiivipiirrustuksesta voidaan havaita, että Kajaanin kaupunki on jo 1600-luvulla muodostunut säännöllisen ruutukaavamallin mukaisesti. Linnasaaresta on johtanut puusilta mantereelle, jossa rannantuntumassa on sijainnut linnan aittoja ja makasiineja (kuvissa 1 ja 2, joen rannalle merkityt pienet neliöt). Lisäksi kaupungin puolella, Ämmän koskessa lähellä linnaan johtanutta siltaa, on sijainnut jo 1600-luvulla kaksi linnan vesimyllyä (Vartiainen 1980, 250-252).

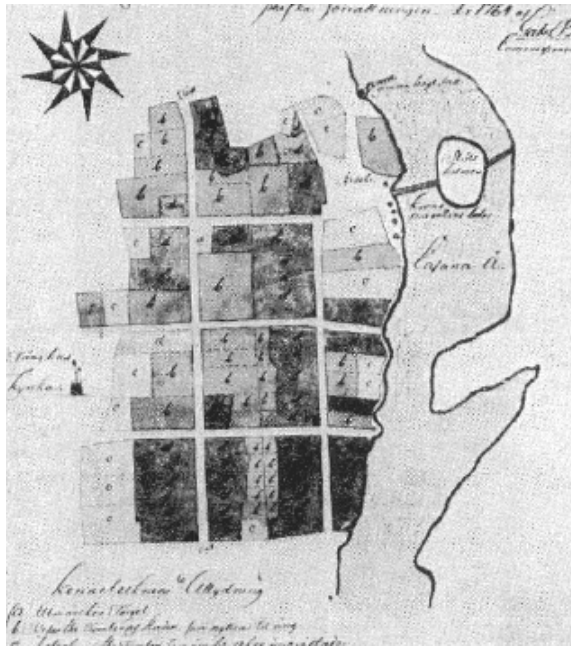
Kuva 1. Kajaanin kaupungin asemakaava vuodelta 1659. Lähde: Vartiainen 1931, 137.

Kuva 2. Kartassa asemituna päällekkäin Kajaanin nykyinen kantakartta ja vuoden 1659 perspektiivipiirros. Lähde: Mökkönen 2001, Liite 3.1

Kuvassa 2 on asemitu nykyisen Kajaanin kantakartan päälle vuoden 1659 kartta. Rantapuiston alueella ei ole sijainnut juurikaan rakennuskantaa, ainoastaan muutamia linnan aittoja. Myös linnasaareen johtava puusilta on sijainnut osittain puiston alueella.

Kuvassa 3 on Kajaanin kartta vuodelta 1764 ja kuvassa 4 on sama kartta ja Kajaanin nykyinen kantakartta asemitu päällekkäin. Rantapuiston alueella on edelleen sijainnut joitakin rakennuksia (kuva 4), jotka ovat todennäköisesti linnan aittoja. Lisäksi kaupungin puoleisella rannalla Ämmänkoskessa on sijainnut edelleen vesimylly (jauhomylly) ja mahdollisesti myös sahamylly (Tyrkkö 1948, 419-420). Suurimmaksi osaksi alue on kuitenkin ollut peltoa ja niittyä (kuva 4, vaalealla värjätty alueet). 1800-luvun alussa Rantapuiston alue oli samankaltainen kuin 1700-luvulla eli alueella sijaitti lähinnä niittyä (kuva 5).

Kuva 3. Gabriel Barckin mittauksiin perustuva kartta Kajaanin kaupungista vuodelta 1764. Lähde: Lilius 1980, kuva 8.

Kuva 4. Kartassa asemituna päällekkäin Kajaanin nykyinen kantakartta ja vuoden 1764 kartta. Lähde: Mökkönen 2001, 3.2

Kuva 5. Kartassa asemituna päällekkäin Kajaanin nykyinen kantakartta ja vuoden 1804 kartta. Lähde: Mökkönen 2001, Liite 3.3.

1.3 Rantapuiston alue 1800-luvulla ja 1900-luvun alussa

Ämmänkoskessa, joka sijaitsee aivan nykyisen Rantapuiston kupeessa, sijaitsi 1800-luvulla vesisaha (kuva 6). Sahaa uusittiin vuonna 1877. Saha tuotti paljon sahausjätteenä muhaa (sahanpurua), josta eroon päästäkseen yhtiö rakensi alueelle polttouunin, jolle se sai rakennusluvan kaupungilta vuonna 1881. Sahan toiminta loppui vuonna 1900-luvun alussa, jolloin sahan savupiippu kaadettiin, mutta rakennukset jäivät paikoilleen. Sahan vesimylly paloi vuonna 1908 ja loputkin rakennuksesta purettiin pois. (Ahonen 1961, 354-356.)

Kuva 6. Ämmänkoski ja vanha saha, jonka takana Kajaanin kaupunki vuodelta 1887. Saha Linnankadun sillan länsipuolella Rantapuiston alueella. Lähde: Renfors 1989, 38.

Kuva 7. Ämmänsilta ja linnanrauniot. Etualalla nykyistä Rantapuiston aluetta. Lähde: Renfors 1989, 142.

Ämmänkosken silta, joka johti Kajaanin Rantapuiston kohdalta pohjoiseen ulos kaupungista, rakennettiin ensi kerran isonvihan jälkeen. Tuolloin rakennettu silta oli käytössä vuoteen 1845, jolloin rakennettiin silta, joka edeltää nykyistä siltaa (kuva 7). Ns. Rantapuisto päätettiin perustaa Ämmänsillan itäpuolelle vuonna 1891. Jo aikaisemmin vuonna 1886 oli päätetty, että Kajaanin linnanraunioita ruvettaisiin restauroimaan, koska ”muuten vyöryvät jälellä olevat rauniot kosken syvyyteen”. Näin tapahtuikin ja raunioiden irtokiviä ajettiin täytteeksi Myllytiehen ja tulevan Rantapuiston alueelle sillan viereen. Vuoteen 1888 mennessä oli kiviä ajettu 1000 kuormaa kaupungin puoleiselle rannalle. (Ahonen 1961, 396-397.)

1.4 Kajaanin linnasta

Kajaanin kaupunki perustettiin vuonna 1651 kreivi Pietari Brahen toimesta kreivikunnan hallinnolliseksi keskuksesi (Vartiainen 1980, 99-101). Kajaanin linnan (kuva 8) rakentaminen oli aloitettu jo vuonna 1604 kuningas Kaarle IX:n käskystä. Linnaa ei kuitenkaan saatu Kaarle IX:n aikana valmiiksi, vaan rakennustöitä jatkettiin vielä Kustaa II Aadolfin aikana. Linnan rakentamisen ensimmäinen vaihe päättyi vasta vuonna 1619, jonka jälkeen työtä vielä täydennettiin ja korjailtiin. (Vartiainen 1980, 46-69.) Kun Pietari Brahe, silloinen Suomen kenraalikuvernööri, sai Kajaanin läänityksenä itselleen vuonna

1650, uusi hän linnan lähes täydellisesti. Pietari Brahea sanotaankin linnan ”toiseksi perustajaksi”. (Vartiainen 1980, 381.) Esimerkiksi vuonna 1661 linnan pohjoispuolelta poistettiin kaksi puurakennusta ja niiden tilalle rakennettiin kivirakennukset, joihin oli päätetty rakentaa ruutikamari, tupa, eteinen sekä yksi kamari, jonka alle tulisi kivikellari. (Vartiainen 1980, 403-404.)

Kuva 8. Dia 125748:9. Kajaanin linna kuvattuna luoteeseen.

Kuvaaja : Marika Hyttinen, MV/RHO.

Vuonna 1712 alkoi ns. sarkasodasta Kainuussa venäläisten hyökkäysten sarja (Isoviha). Vuonna 1716 alussa marssi venäläisarmeija Kajaaniin. Venäläiset piirittivät Kajaanin linnaa helmikuuhun asti, jolloin linna luovutettiin viholliselle. Venäläiset olivat ryöstäneet ja polttaneet koko Kajaanin kaupungin alueen ja tekivät saman myös autioksi jääneelle linnalle. Lopullisesti linna tuhoutui, kun se räjäytettiin maaliskuussa 1716. (Vartiainen 1980, 432-447; Lue myös Gardberg & Welin 1994, 131-133.)

2. Tutkimusmenetelmät ja valvonnan kulku

Rantapuiston alueella suoritettiin syksyllä 2007 hiekkateiden pohjausta sekä kaivettiin puistoon pystytettävälle muistomerkillle perustuskuoppa. Puiston kunnostustyöt sisälsivät myös muutamien kaivojen, viemäreiden, putkien ja kaapeleiden asentamista. Puiston ulkoasuun liittyviä töitä olivat lähinnä istutuksen uusimiset ja muutamien pensaiden ja puitten poisto alueelta.

Suurimmat kaivutyöt koskivat näin ollen hiekkateiden kohtia (kartta 1), jotka pohjattiin itäpuoleltaan 60-70 cm syvyyteen ja länsipuoleltaan 1,3 m syvyyteen (maanousi länteen päin mentäessä). Hiekkatien varteen asennettiin myös joitakin kaivoja ja viemäreitä, jotka asennettiin n. 2 m syvyyteen. Kaapeleita asennettiin puiston nurmialueelle, mutta ne kaivettiin ainoastaan n. 20-30 cm syvyyteen. Muistomerkki, joka sijoitettiin puiston itäosaan (kartta 1), pohjattiin 2 m syvyyteen. Muistomerkin perustusmonttu oli n. 10 m halkaisijaltaan.

Koska kaivettavat alueet olivat suhteellisen pienialaisia ja tulevat kaivannot matalia, päätettiin alueelle järjestää ainoastaan yksi arkeologi valvomaan kaivutöitä. Ei ollut myöskään lainkaan varmaa, sijaitsiko alueella lainkaan muinaisjäännöksiä, koska ranta-alue, jolla kaivutyöt tapahtuivat, on suurimmaksi osaksi ihmisen tekemää ranta-alueita (Ahonen 1961, 396-397). Kartoissa, joissa Kajaanin nykyisen kantakartta ja Kajaanin vanhat kartat on asemoitu päällekkäin, voidaan havaita, että silloinen Rantapuiston alue todennäköisesti ollut veden alla (kuvat 2, 4 ja 5). Koska päällekkäin asemoituihin kattoihin ei kuitenkaan voida täysin luottaa, päätettiin alueen kaivutöitä valvoa. Lisäksi linnahan liittyviä ranta-aittoja, jotka näkyvät kuvissa 1 ja 2, on voinut sijaita myös vesialueella. Näin ollen arkeologinen valvonta oli hyvin perusteltu.

Johtuen arkeologisen valvonnan luonteesta, ei mitään tiettyä kaivaus- tai tutkimusmenetelmää pystytty kentällä täydellisesti toteuttamaan. Näin ollen päätettiin kulttuurikerrosten dokumentoinnissa ja löytöjen talteen ottamisessa käyttää sovellettua stratigrafista menetelmää eli rakenteiden yhteydessä esiintyneet kulttuurimaakerrokset nimettiin omiksi yksiköikseen (=Y) esim. maalajin, värin ja koostumuksen mukaan (Museoviraston raporttiosuudessa käytössä, mutta ei Kainuun Museon osuudessa). Jokainen stratigrafinen yksikkö nimettiin juoksevilla numerolla siten, että jokaisessa rakenteessa yksiköiden numerointi alkaa numerolla 1. Kerrokset on kuvailtu raportissa kunkin rakenteen kohdalla.

Rakenteet mitattiin paikoilleen alueella sijaitsevien ja paikoilleen jäävien rakenteiden tai muiden kartalla olevien pisteiden avulla. Mittauksissa käytettiin mm. Linnankadun siltaa ja puiston alueella sijaitsevia valopylväitä. Rakenteista otettiin diakuvia (Liitteet 2 ja 3).

Lähes kaikki esinelöydöt otettiin kentällä talteen. Alueelta esille tulleen löytömaterialin määrä oli hyvin vähäinen lukuun ottamatta Antti Mäkisen dokumentoimaa hiilialuetta, josta poimittiin talteen runsaasti metalliesineiden katkelmia. Koska lähes kaikki esinelöydöt olivat fragmentaarisia, korrodoituneita, kuten pellin paloja, metallilevyn ja tankojen katkelmia sekä nauvoja, päätettiin kaikki löydöt luetteloida suoraan poistettaviksi (poistettujen löytöjen luettelo). Muutamista esineistä otettiin digitaaliset kuvat (Liite 4).

3. Museoviraston dokumentoimat rakenteet ja kulttuurikerrokset

3.1 R1, kivilatomus

3.1 R1

Tutkimuslaitos: MV/RHO

Valvoja: Marika Hyttinen

Rakennekuvaus: kivilatomus ja muutamia tiilenpaloja

Stratigrafiset yksiköt: **Y1**, nurmi ja sekoittunut pintamaa; **Y2**, puhtaan saven (vaaleanharmaa) kerros; **Y3**, saven, rakennusjätteen, hiekan ja mullan sekainen kerros **Y4**, erittäin nokinen, tumman saven, hiekan ja hiilen sekainen tumma likamaa; **Y5**, vaalean keltainen tiivis savimaa (pohjamaa)

Pinta-ala: 0,5 x 2,5 m

Kartta: 2

Diapositiivit: 125748: 5-8

Poistetut löydöt: nro 1 (nauvoja)

Ajoitus: 1800-luku

Rakenne R1, joka sijaitsi hiekkatien alueella (kartta 1), muodostui ladotuista liuskekivistä (kartta 2) korkeudella n. 131,30 m mpy. Mahdollisen rakenteen päällä sijaitsivat seuraavat kerrokset ylhäältä alaspäin lukien: Y1, nurmi ja sekoittunut pintamaa. Kerroksen paksuus oli n. 60-70 cm. Tämän alla sijaitsi Y2 eli n. 10 – 15 cm paksu puhtaan saven (vaaleanharmaa) kerros, jonka alla Y3 eli saven, rakennusjätteen, hiekan ja mullan sekainen kerros (paksuus n. 40 cm). Kerroksen Y3 jälkeen alkoi kulttuurimaa Y4, joka oli noen mustaksi värjäämää, hiekan ja tumman saven sekaista maata. Kerroksessa oli nähtävissä myös hiiltä. Y4:n paksuus oli muutamia kymmeniä senttejä. R1 sijaitsi kerroksen Y4 sisässä. Kivien alla alkoi vaalean keltainen tiviis savimaa, joka vaikutti luonnolliselta kerrokselta.

Kuva 9. Dia nro 125748: 7. Kivilatomus (R1) kuvattuna länsiluoteeseen. Kuvaaja: Marika Hyttinen, MV/RHO.

Rakenteen kivien koko vaihteli 10 – 50 cm välillä ja paksuus n. 5 -10 cm välillä. Kivet oli mahdollisesti ladottu savimaahan (Y5). Kivien lomassa esiintyi myös hiilenpaloja, tiilimurskaa ja laastia. Paikoitellen kivien lomaan oli aseteltu tiilenpaloja (kartta 2). Rakenteen yhteydestä saatiin talteen kaksi taottua naulaa. Rakenne jatkui mahdollisesti koillisen ja itään kaivamattomaan maahan.

Rakenteen luonne jäi selvittämättä kesän 2007 valvonnan perusteella, kuten myös ajoitus. Nokeentunut maa ja hiilenpalat viittaavat tulipaloon tai tulenkäyttöön paikalla. Varovaisen arvion mukaan mahdollisen rakenteen jäännös voisi ajoittua 1800-luvun lopulle. Dokumentoinnin jälkeen mahdollinen rakenne jätettiin paikoilleen, koska syvemmälle kaivamisen tarvetta ei työmaalla tässä kohtaa ollut. Rakenne peitettiin puhtaalla hiekalla.

3.2 Nokeentuneen maan alue

Tutkimuslaitos: MV/RHO

Valvoja: Marika Hyttinen

Rakennekuvaus: peruskallion päällä ollut hiilen sekainen kulttuurimaakerros

Stratigrafiset yksiköt: Y1, nurmi ja sekoittunut pintamaa (multa, savi, rakennusjäte ja sahanpuru); **Y2**, tumman saven sekainen hiiltyneen/palaneen maan kerros; **Y3**, vaalean keltainen tiivis savimaa (pohjamaa)

Pinta-ala: 2 x 3 m

Kartta: ks. sijainti kartta 1

Diaposiitivit: 125748: 3 ja 4

Esinekuvat: Liite 4 (2/2), kuvat 9 ja 10

Poistetut löydöt: nro 2 (rautaesine)

Ajoitus: 1800-luku

Nokeentuneen maan alue tuli esille kaivettaessa hiekkatietä (kartta 1). Hiiltyneen alueen pinta-ala oli n. 2 x 3 metriä ja se sijaitsi peruskallioksi tulkitun kiven päällä ja lomassa korkeudella n. 130 m mpy. Peruskallion paljastuman koko oli alueella 5 x 6 m. Sekoittuneesta pintamaasta tuli esille kaivinkoneella kaivettaessa kymmenkunta irtonaista liuskekivilaattaa. Liuskekivet ovat aikoinaan saattaneet kuulua johonkin paikalle sijainneeseen rakenteeseen, joka on sittemmin tuhoutunut alueen myöhempien maanmuokkaustöiden seurauksena.

Nokeentuneen maan päällä sijaitsi nurmikerros ja sekoittuneen maan kerros (Y1), jonka paksuus oli n. 35-50 cm. Tämän alla tuli heti esille tumman saven sekainen osin hiiltynyt ja nokeentunut maa, Y2 (kuva 10). Palaneen maan paksuus oli n. 20-30 cm. Kerroksesta löydettiin rautaesine (esine nro 1, liite 4 (2/2), kuvat 9 ja 10). Peruskallio alueen kupeessa palaneessa maassa sijaitsi myös joitakin pieniä palaneita irtokiviä (Ø 10 cm), jotka eivät muodostaneen mitään rakennetta. Kulttuurimaan (Y2) alla alkoi tiivis, kellertävä savimaa, joka oli pohjamaan oloista, puhdasta maata. Kerros oli luontainen ja jatkui syvemmälle kaivamattomaan maahan.

Kuva 10. Dia nro 125748: 3. Nokeentunut maakerros (Y2) peruskallion päällä.
Kuvattu luoteeseen. Kuvaja: Marika Hyttinen, MV/RHO. Dia nro 125748: 3.

Syksyn 2007 valvonnassa ei selvinnyt, mistä syystä alueen ko. kohta oli palaneen maan peitossa.. Kohdasta ei löydetty mitään kiinteään rakenteeseen viittaavaa. Kuitenkin rautaesine (esine nro 2) viittaa paikalle olleen ihmisaktiviteettia. Alueella on sijainnut 1800-luvulla vesisaha, johon rakennettiin polttouuni vuonna 1881. Polttouunissa poltettiin sahausjätteenä syntynyttä muhaa (sahanpurua). Nokinen maa voisi olla polttouunissa syntynyttä jätettä, jota alueelle on mahdollisesti levitelty. Sahaan viittaa myös muhakerros, jota tavattiin paikoitellen kaivetulta alueelta. Sahan toiminta loppui vuonna 1900-luvun alussa, jonka perusteella nokeentuneen maakerros voisi olle peräsiin karkeasti arvioituna 1800-luvun loppupuolelta.

4. Kainuun Museon tutkimusraportit Rantapuiston valvonnasta

4.1. Kaivausraportti Kajaaninjoen Rantapuiston työmaalta 21.9.2007

Tutkimuslaitos: Kainuun museo

Valvoja: Antti Mäkinen

Rakennekuvaus: Hiilialue

Stratigrafiset yksiköt: hiiltynyt tumma maa

Pinta-ala: 2 x 1 m (jatkui pistokuoppien perusteella laajemmalle alueelle)

Kartta: kartta 3

Diapositiivit: 7312:1-15, KaiM

Esinekuvat: Liite 4 (1/2), kuvat 5 ja 6, liite 4 (2/2), kuvat 11 ja 12

Poistetut löydöt: nrot 4-33 (metalliesineitä, lasia ja kuonaa)

Ajoitus: 1800-luku

Antti Mäkinen
Kainuun Museo

KAIVAUSRAPORTTI KAJAANINJOEN RANTAPUISTON TYÖMAALTA 21.9.2007

Kajaaninjoen Rantapuistossa on kaivettu loppukesällä ja syksyllä uusia kävelytiereittejä. Työmaalta soitettiin museolle perjantai-iltana 21.9., että kaivinkone on saanut esiin hiiltynyttä maata.

Kävin katsomassa alueen laajuuden ja näkyvissä olleen hiiltyneen alueen länsireunaan tehtiin pistokuoppa, jolla selvisi hiiltyneen maan syvyys. Otin yhteyttä arkeologi Marika Hyttiseen, jonka kanssa sovittiin, että alueella ei suoriteta varsinaista arkeologista kaivautusta, koska mitään rakennelmia ei näy eikä työmaalla ole tarvetta kaivaa maata syvemmältä.

Sovittiin, että käyn kuvaamassa ja mittaamassa alueen, keräämässä esiin tulleet irtolöydöt ja voin tehdä muutaman pistokuopan.

Tein inventoinnin samana perjantai-iltapäivänä.

Kaivinkone oli saanut esiin alueen, jossa hiiltynyttä maata oli esillä 120 x 150 cm. Hiiltyneen aineksen syvyys oli 15-20 cm. Pintamaata oli poistettu enimmillään metrin verran eikä siinä ollut mitään irtolöytöjä. Vasta tumman alueen pinnalta oli tullut esiin muutamia rautaesineitä, jotka kerättiin talteen. Alueessa näkyi selvästi kohtia, jossa oli hiiltä ja hiiltynyttä maata enemmän ja muualla pinta oli tummaa hiekkasekoitteista maata. Alueen ulkopuolella oli savea. Esiin kaivettu alue oli kahden kaapelilinjan välissä. Esiin tullut hiiltynyt alue alkoi lounaisreunalla kulkevasta kaapelilinjasta ja näkyi jatkuvan sen alle noin 15 cm kaapeliputken alareunan alapuolella.

Esiin tulleen alueen eteläkulmassa oli kaksi kiveä, joita esiin puhdistettaessa löytyi runsaasti pientä rautaesineistöä ja hieman värillistä lasia. Ne otettiin talteen omana kokonaisuutena. Alueen pintaa hieman tasoiteltaessa useasta kohdasta löytyi kevyitä kuona-ainemöykkyjä. Ne otettiin talteen.

Esiin tullut tumma maa-alue ei näyttänyt ulottuvan koillisessa menevään kaapelilinjaan asti. Tein kuitenkin kaapelin viereen pistokuopan, jolloin selvisi, että hiiltä ja tummaa maata löytyy sieltäkin, mutta hieman syvemmältä kuin esillä olevassa alueessa. (Kyseessä on joko ulottuva rinne.) Kuopasta löytyi metallirengas ja möykky kuona-ainetta.

Kaivinkone alkoi ottaa esiin maata tutkitun alueen kaakkoispuolelta, jolloin tummaa ja hiiltynyttä maata tuli lisää esiin, mutta enemmän sekoittuneena saveen. Sille alueelle tehtiin myös pistokuoppa, josta löytyi runsaasti rautaesineitä ja hieman kirkasta lasia. Ne otettiin talteen omana eräänään. Pieniä rautakappaleita näytti tulevan esiin sieltä täältä, mutta annoin työmiehille luvan olla välittämättä niistä.

Kaivinkone oli aiemmin kaivanut maata syvemmältä tutkitusta alueesta noin 10 metriä kaakkoon. Sieltä tuli esiin hieman hiiltynyttä puuta ja tummaa maata.

Kuvasin kaivausalueita diafilmille ja otin tutkitusta alueesta talteen myös hiilipaloja mahdollista ajoitusta varten.

Työmiehet kertoivat, että maanantaina 24.9. heidän on tarkoitus kaivaa pieni kaivokuoppa nyt tutkitun alueen lounaisreunaan. Pyysin, että ennen kaivaustyötä he soittavat museolle, josta tullaan valvomaan kaivaustyötä.

Liitteenä kartta työmaa-alueesta sekä piirros tutkitusta alueesta.

Antti Mäkinen
museonjohtaja
Kainuun Museo
antti.makinen@kajaani.fi

4.2. Kajaani, Rantapuisto 23.9.2007

Tutkimuslaitos: Kainuun museo

Valvoja: Esa Suominen

Rakennekuvaus: tiililatamus ja hiiltynyttä puuta

Stratigrafiset yksiköt: musta, nokinen maa ja harmaa savimaa

Pinta-ala: 0,5 x 0,9 m (jatkui kaivamattomaan maahan)

Kartta: ks. alla oleva raportti

Diapositiivit: -

Esinekuvat: Liite 4 (1/2), kuvat 1-4

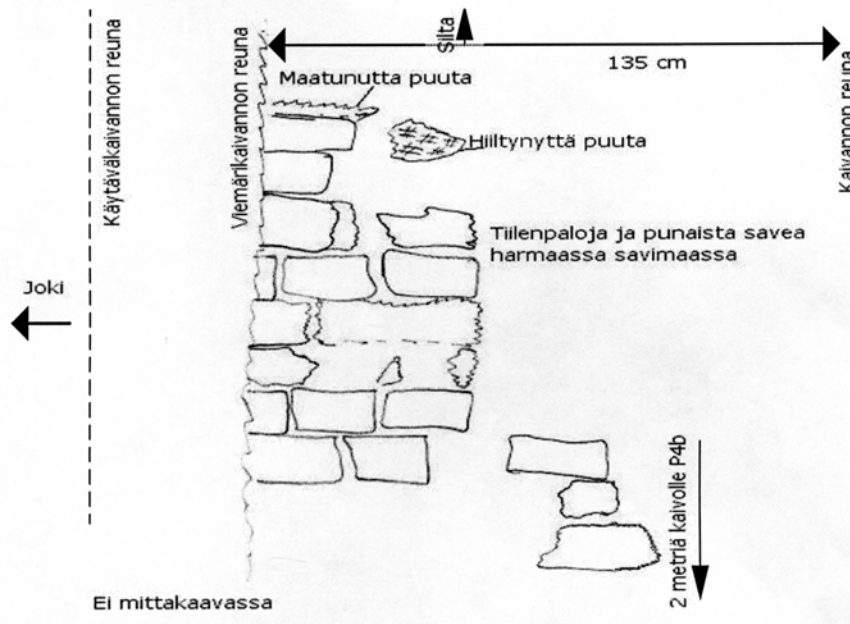
Poistetut löydöt: nrot 34 ja 35 (tiiltä)

Ajoitus: 1800-luku

Kajaani rantapuisto 23.9.2007

Rantapuistossa, sillalle johtavan Linnankadun länsipuolella, lähellä rantaa oli kaivettu maata puistokäytävää varten. Kun sitä vielä syvennettiin sopivaksi viemäriille, tuli näkyviin tiililadelmä, josta ilmoitettiin museolle. Kävin katsomassa löytöä 23.9.

Kyseessä on sillan ali kulkeva rantakäytävä. Paikka on kaksi metriä viemärikaivosta P4b käytävää pitkin itään kohti siltaa, noin metrin syvyydessä. Koska maa viettää voimakkaasti rantaa kohti, on tarkkaa syvyyttä vaikea mitata. Tiiliä oli käytävän rannan puoleisessa pohjoisreunassa noin 0,9 metrin pituisella ja 0,5 metrin levyisellä alalla. Ladelmä jatkui kaivamattomalle alueelle. Kyse ei ollut mistään satunnaisesta tiilikasasta vaan irralliset tiilet oli selvästi aseteltu maahan siistiksi tasaiseksi pinnaksi.

Tiilet olivat maassa lappeellaan, poikittain käytävään nähden. Osa tiilistä oli vielä kohtuullisessa kunnossa, mutta osa oli haurastunut, pahimmillaan niistä oli jäljellä enää pelkkää punaisen savea aluetta. Näytti, että tiilet oli aseteltu suoriin riveihin niin, että kahden tiilen välinen liitos oli aina seuraavan rivin tiilen keskikohdalla. Tiilen koko oli 22 x 10,5 x 7 cm.

Tiilien päällä ja ympärillä oli hiilenkappaleita, kuonanpaloja ja ruostuneita raudanpalasia. Tiilialueen ympärillä oli myös tiilenpaloja ja selvästi tiilistä peräisin olevaa punaista, palanutta savea. Heti tiililadelman itäpuolella oli hieman maatunutta ja hiiltynyttä puuta. Rannanpuoleisen maaleikkauksen perusteella tiilten päällä oli 10–20 cm paksu kerros mustaa nokista maata. Sen peitti maanpintaan asti ulottuva paksu kerros harmaata savea. Tiililadelman alla oli käytävän suuntaan nähden pitkittäinen, pahoin maatunut 1,2 metrin pituinen puu sekä joitain hiiltyneen puun paloja. Maa tiilten alla oli harmaata savea. Tiililadelman tarkoitus jäi arvoitukseksi.

7.12.2007

Esa Suominen

5. Loppulause

Kajaanin Rantapuistossa kesällä ja syksyllä 2007 suoritetuissa valvonnoissa ei havaittu vanhempia 1600- ja 1700-luvulle ajoittuvia kulttuurikerroksia. Museoviraston suorittaman valvonnan aikana havaittiin ainoastaan yksi epämääräinen kivirakenne ja nokeentuneen maan alue, jotka liittyivät alueella 1800-luvulla toimineeseen sahaan. Kainuun museo dokumentoi hiiltynyttä maa-aluetta, josta saatiin talteen runsaasti nuorempaa 1800-luvulle ajoittuvaa metalliesineistöä. Ilmiö liittyy niin ikään alueen sahatoimintaan 1800-luvulla.

Mielenkiintoisimpana rakenteena voidaan pitää Kainuun museon valvonnan aikana esiin tullutta tiililatomusta, johon liittyi myös hiiltynyttä puuta. Rakenteen jäännös voisi mahdollisesti olla 1800-luvulla Rantapuistossa näillä kohdin sijainneen vesisahan piipun perustus, joka purettiin pois 1900-luvun alussa, kuten myös muut sahaan liittyvät rakenteet. Tulkintaa ei voida kuitenkaan osoittaa kesän 2007 tutkimusten perusteella varmaksi, joten tiililatomuksen luonne ja ajoitus jäivät selvittämättä. On myös mahdollista, että rakenne on jäännös alueen vanhemmasta rakennuskannasta.

Valvonnan perusteella Rantapuiston alaosissa ei sijaitse vanhempia, muinaismuistolain suojelemia 1600-luvulle ja 1700-luvun alkuun ajoittuvia kulttuurikerrostumia. Kaivetut alueet sillan itäpuolella (kartta 1) vaikuttivat osin täysin puhtaalta pohjamaalta, kuten muistomerkin perustukselle kaivettu alue – kohdassa esiintyi ainoastaan pintamaakerroksia ja puhdasta savihiesua. Sillan länsipuolelta tuli esille säilyneitä nuorempia kulttuurikerroksia. Vuoden 2007 valvonnan aikana kaivutöitä ei kuitenkaan suoritettu puiston keski- ja yläosissa, joissa todennäköisimmin sijaitsee vanhempia säilyneitä kerrostumia. Kulttuurikerrosten säilyvyys voi vaihdella puiston alaosissakin suuresti. Tämän takia suoritettaessa Rantapuiston alueella kaivutöitä, tulee paikalle järjestää aina arkeologinen valvonta.

Oulussa 25.2.2008

Marika Hyttinen

Karttaluettelo
Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07)

1. **Kajaani, Rantapuisto.** Yleiskartta tutkimusalueesta. Karttaan merkitty kaivetut alueet, löydetyt rakenteet sekä havaitut ilmiöt (noki- ja hiilialueet). Mk 1:1000. Kantakartta: Kajaanin kaupunki, Ympäristötekniinen palvelukeskus Kunnallistekniinen suunnittelu, asemapiirros Rantapuisto 22.5.2007. Puhtaaksi piirtänyt Marika Hyttinen 9.1.2007.
2. **Kajaani, Rantapuisto.** Tasokartta rakenteesta R1. Mk 1:10. Piirtänyt M. Hyttinen 29.8.2007.
3. **Kajaani, Rantapuisto.** Tasokartta hiilialueesta ja pistokuopista. Mk 1:20. Piirtänyt A. Mäkinen 27.9.2007

KAJAANI, Rantapuisto 2007 (RP-07), diakuvaluettelo

ID	Alanro	Diapositiivinro	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Klo	Tyyppi
125748	poistettu	36	Kajaani	Rantapuisto	Yleiskuva työmaa-alueesta	etelä	M. Hyttinen	28.8.2007	12:17:00	dia
125748	1	35	Kajaani	Rantapuisto	Yleiskuva työmaa-alueesta	kaakko	M. Hyttinen	28.8.2007	12:18:00	dia
125748	poistettu	34	Kajaani	Rantapuisto	Puunkatkelma, joka tuli hiekkatiekaivannosta sahanpurukerroksesta	ylhäältä	M. Hyttinen	28.8.2007	12:53:00	dia
125748	2	33	Kajaani	Rantapuisto	Yleiskuva työmaasta	eteläkaakko	M. Hyttinen	28.8.2007	13:01:00	dia
125748	poistettu	32	Kajaani	Rantapuisto	Yleiskuva työmaasta	koillinen	M. Hyttinen	28.8.2007	13:05:00	dia
125748	3	31	Kajaani	Rantapuisto	Hiilen ja tumman saven sekainen alue peruskallion päällä: hiilialue 1	luode	M. Hyttinen	28.8.2007	8:16:00	dia
125748	4	30	Kajaani	Rantapuisto	Hiilen ja tumman saven sekainen alue peruskallion päällä: hiilialue 1	länsi	M. Hyttinen	29.8.2007	8:17:00	dia
125748	5	29	Kajaani	Rantapuisto	R1, kivilatomus + tiiltä	ylhäältä	M. Hyttinen	29.8.2007	10:32:00	dia
125748	poistettu	28	Kajaani	Rantapuisto	R1, kivilatomus + tiiltä	ylhäältä	M. Hyttinen	29.8.2007	10:32:00	dia
125748	6	27	Kajaani	Rantapuisto	R1, kivilatomus + tiiltä	lounas	M. Hyttinen	29.8.2007	10:34:00	dia
125748	7	26	Kajaani	Rantapuisto	R1, kivilatomus + tiiltä	länsiluode	M. Hyttinen	29.8.2007	10:34:00	dia
125748	8	25	Kajaani	Rantapuisto	R1, kivilatomus + tiiltä	länsiluode	M. Hyttinen	29.8.2007	10:35:00	dia
125748	9	24	Kajaani	Rantapuisto	Kajaanin linnanrauniot, itäosa	luode	M.	30.8.2007	9:25:00	dia

KAJAANI, Rantapuisto 2007 (RP-07), diakuvaluettelo

ID	Alanro	Diapositiivinro	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Klo	Tyyppi
							Hyttinen			
125748	10	23	Kajaani	Rantapuisto	Muistomerkin perustuskuopan länsipuoli kaivettuna	länsi	M. Hyttinen	3.9.2007	12:03:00	dia
125748	11	22	Kajaani	Rantapuisto	Muistomerkin perustuskuoppa valmiina pohjaan asti kaivettuna	pohjoinen	M. Hyttinen	3.9.2007	15:03:00	dia

KAINUUN MUSEO

Kuva-arkisto

Kuvan numero

7314

Numerot: 7314 : 1-15			Koko 135		Originaali	Repro
Ofig. neg	Orig. diap. x	Repro neg	Repro diap.	Laatu dia	Irto	Kehystetty
	15			Sijainti / 01-luokitus da	Pohjustettu	Yht.

Aihe ja pääluokka
 arkeologia, maalöydöt, maansiirtotyöt

Kunta Kajaani	Kaupunginosa, kylä
------------------	--------------------

Katu, talo, tila Kajaaninjoen ranta
--

Valokuvaaja Antti Mäkinen	Osoite
------------------------------	--------

Kuvausaika 21.9.2007	Käyttörajoitukset
-------------------------	-------------------

Aihe, selvennys:

Kajaaninjoen rannan muutostöissä Koskikaran rinteessä tuli esiin kulttuurikerros, josta löytyi myös irtolöytöjä
 1-3. esiin tullut tumma maa-alue, joka jatkui kaapeleiden alle
 4. pistokuoppa
 5-9. tummaa maata ja irtolöytöjä
 10-11. kaivinkone poistamassa pintamaata löytöalueen vieressä
 12-15. tummaa maata ja palanutta puuta löytyi myös syvemmillä läheltä siltaa

kuvat poltetun CD:lle

Saantiaika	☐ Lahja	☐ Ostos	☐ Laina	☐ Muu	Palautus pv.
------------	--------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	------------------------------	--------------

Jäljentämis aika

Kuvaliite
Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07)

Kuva 1. Tiili nro 34. Koristekuviointia. Poistettu. Tiililatomus. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 2. Tiili nro 34. Toiselta puolelta kuvattuna. Tiililatomus. Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 3. Tiili nro 25. Sileä puoli. Tiililatomus. Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

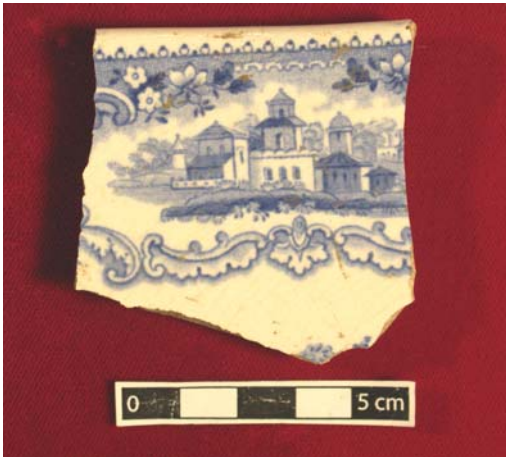
Kuva 4. Tiili nro 35. Toinen puoli. Tiililatomus. Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

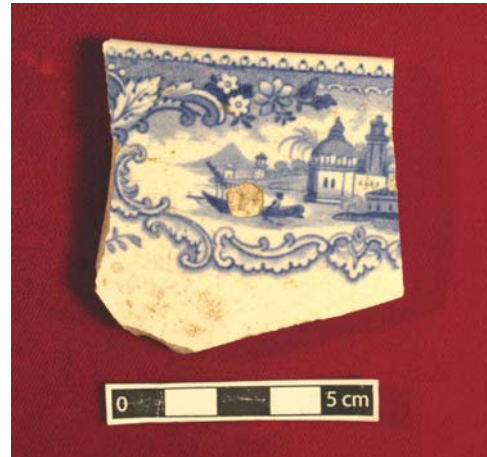
Kuva 5. Esine nro 12, pieni pullonkaula hiilialueelta. Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO

Kuva 6. Esine nro 13. Kirkkaan lasisineen/pullon Kylkipaljoja hiilialueelta. Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO

Kuva 7. Esine nro 3. Piiposliiniastian koristeltu reunapala. Irtolöytö. Poistettu.
Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 8. Piiposliinin katkelman toinen puoli
Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 9. Rautaesine nro 2 Nokeentuneen maan
Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen,
MV/RHO

Kuva 10. Rautaesine nro 2. Nokeentuneen
maan alueelta. Poistettu.
Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 11. Rautaesine nro 24. Hiilialueelta.
Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kuva 12. Rautaesine nro 24. Hiilialueelta.
Poistettu. Kuvaaja: M. Hyttinen, MV/RHO.

Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07), Poistetut löydöt

Esine nro	Yksikkö	Rakenne	Materiaali	Päämateriaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
1	SY2	R1	Metalli	Rauta	Naula	Taottuja	2	Toinen nauloista katkennut	10,1 g	
2	SY2	Nokeentun een maan alue	Metalli	Rauta	Esine	Suorakaiteen muotoinen, litteä esine, jonka toinen pää muotoiltu teräväksi	1	Pit. 15,6 cm, paks. 6 mm	59,9 g	Pahoin korrodoitunut. Liite 4 (2/2), kuvat 9 ja 10
3	Irtolöytö		Savi	Piiposliini	Astia	Astian reunapala, jonka molemmin puolin valkoinen lasite. Molemmilla pinnoilla myös sinistä koristelua, jossa kuvattuna kaupunkimaisemaa	1	Astian halk. >46 cm	33,5 g	Liite 4 (2/2), kuvat 7 ja 8
4	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Rautalankaa	Muodostuu kahdesta paksummasta rautalankapunoksesta, jotka on kierretty toisiinsa kiinni. Paksuja rautalankapunoksia kiertää ohut, kaksinkertainen rautalankapunos	1	Paks. 1,5 cm	316,4 g	Pahoin korrodoitunut
5	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Rautalevy	Paksu, suorakaiteen muotoisen rautalevyn katkelma, jossa	1	Paks. 1 cm	319,9 g	

Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07), Poistetut löydöt

Esine nro	Yksikkö	Rakenne	Materiaali	Päämateriaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
						tasaisin välein reikiä				
6	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Rautalevy	Kapea ja ohuehko rautalevy, joka kapenee ja terävöityy toisesta päästään. Levyn ylä- ja alapinnassa on loveuksia	1	Paks. 0,5 cm, pit. 23 cm	94,9 g	Maata korrodoitunut esineeseen kiinni
7	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Rautalevy	Kolmiomallinen rautalevyn katkelma	1	Paks. 0,6 cm	155,4 g	Pahoin korrodoitunut
8	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Ontto rautatanko	Mahdollisesti työkalun varttamisosa	1		109 g	Pahoin korrodoitunut
9	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Naula	Erittäin paksuja, neliönmallisia ja taottuja, toinen katkennut	2	Paks. 1,1 cm	149,6 g	
10	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Tanko	Rautatangon katkelma, jonka ulkopinnassa on kierreurat	1	Paks. 1,1 cm	56,3 g	Tehdasvalmisteinen
11	Hiilialueen pinnasta	Hiilialue	Metalli	Rauta	Tanko	Sileiden rautatankojen katkelmia	2	Paks. 1,1 - 1,5 cm	270,3 g	Pahoin korrodoituneita
12	Hiilialueen itäpäätä	Hiilialue	Lasi	Kirkas lasi	Pullonkaula	Pienen pullon/astian kaulaosaa	1	Halk. 2 cm	5,3 g	Hieman iridisoitunutta lasia. Liite 4 (1/2), kuva 5.
13	Hiilialueen itäpäätä	Hiilialue	Lasi	Kirkas lasi	Pullo/astia	Kylkipaloja	2		14,3 g	Hieman iridisoitunutta, peräisin mahdollisesti

Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07), Poistetut löydöt

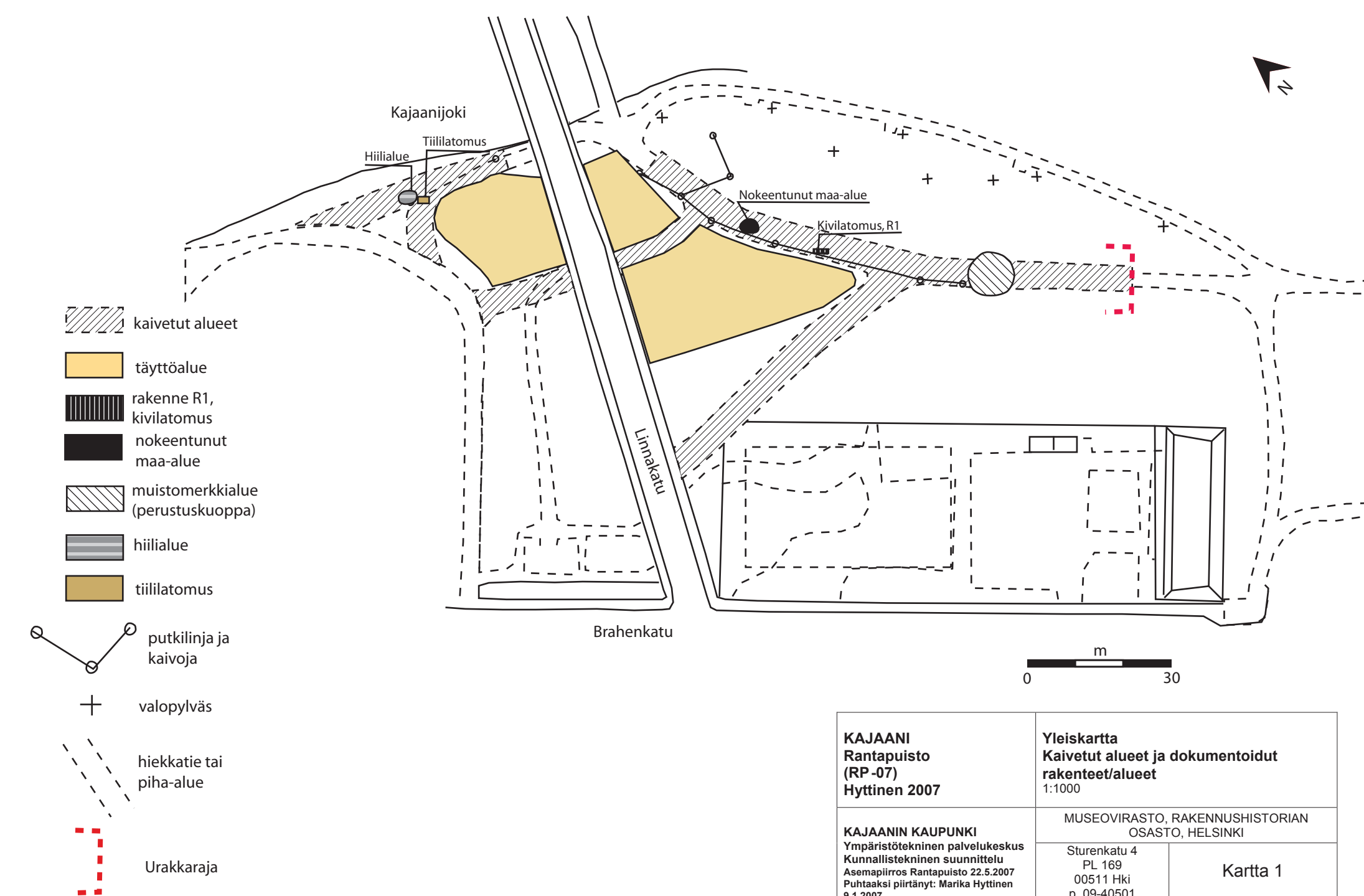
Esine nro	Yksikkö	Rakenne	Materiaali	Päämateriaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
										Samasta esineestä kuin nro.12 . Liite 4 (1/2), kuva 6.
14	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta	Koukku	S-kirjaimen mallinen koukku, joka toisesta päästään terävä	1		454,3 g	
15	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta	Tanko	Muotoon taivutettuja rautatankoja - toinen taivutettu pyöreäksi, toinen soikioksi	2		710,6 g	
16	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta	Kulmarauta?	Suorakulmainen rautaesine	1		262,9 g	Pahoin korrodoitunut
17	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta	Tanko	Sileä rautatangon katkelma	2	Paks. 2 - 2,2 cm	160,7 g	
18	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta	Naula	Tehdasvalmisteisia nelikulmaisia nautoja	8		150 g	
19	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta	Muotoiltu levy	Muotoiltu rautalevy, jossa reikiä.	1	Paks. 0,6 cm	349,6 g	
20	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli	Rauta/pelti	Levy	Pellin ja rautalevyhen katlemia, joista osa muotoiltuja	13		339,7 g	Pahoin korrodoituneita
21	Hiilialueen itäpäätty	Hiilialue	Metalli/lasi	Rauta/lasi	Kuonaa	Sulanut kuonakimpale	1		28,1 g	
22	Hiilialueen eteläkulma, pinta	Hiilialue	Metalli/lasi	Rauta/lasi	Kuonaa	Möykyksi sulanutta	13		669,7 g	
23	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Lasi	Vihreälasi	Esine/astia	Lasimassassa ilmakuplia	2		6,8 g	

Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07), Poistetut löydöt

Esine nro	Yksikkö	Rakenne	Materiaali	Päämateriaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
24	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli	Rauta	Silitysraudan rauta?	Kolmion mallinen esineenkatkelma, jonka leveämmässä päässä on reikä. Esineen toinen puoli on sileä, toisella puolella soikion mallinen kohouma (leima?) ja soikion mallinen ura	1	Paks. 1,9 cm	556,8 g	Liite 4 (2/2), kuvat 11 ja 12
25	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli	Rauta	Kieikko/esineen kansi?	Esineen yläpintas kovera ja alapinta kupera. Kiekon reunoissa kierteet (sulkeminen?). Kiekon keskellä reikä.	1	Halk. n. 8 cm	82,7 g	
26	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli	Rauta	Levy	Ohuehkoja ja kapeita rautatankoja/levyjä tai niiden katkelmia. Yhdessä levyssä loveus	4		153,4 g	Pahoin korrodoituneita.
27	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli	Rauta	Tanko	Rautatankojen katkelmia, joiden ulkopinnalla on kierreurat	3	Paks. 1,4 cm	66,8 g	
28	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli	Rauta	Kieikko/pyörörylä	Umpinaisia rautakieikkoja	2	Halk. 3-4 cm	76,7 g	Pahoin korrodoituneita.
29	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli	Rauta	Naula	Taottuja nautoja, osa katkenneita	7		82,4 g	Pahoin korrodoituneita.
30	Hiilialueen	Hiilialue, 2	Metalli	Rauta/pelti	Levyn	Ohuita pellin ja	5		83,1 g	Pahoin

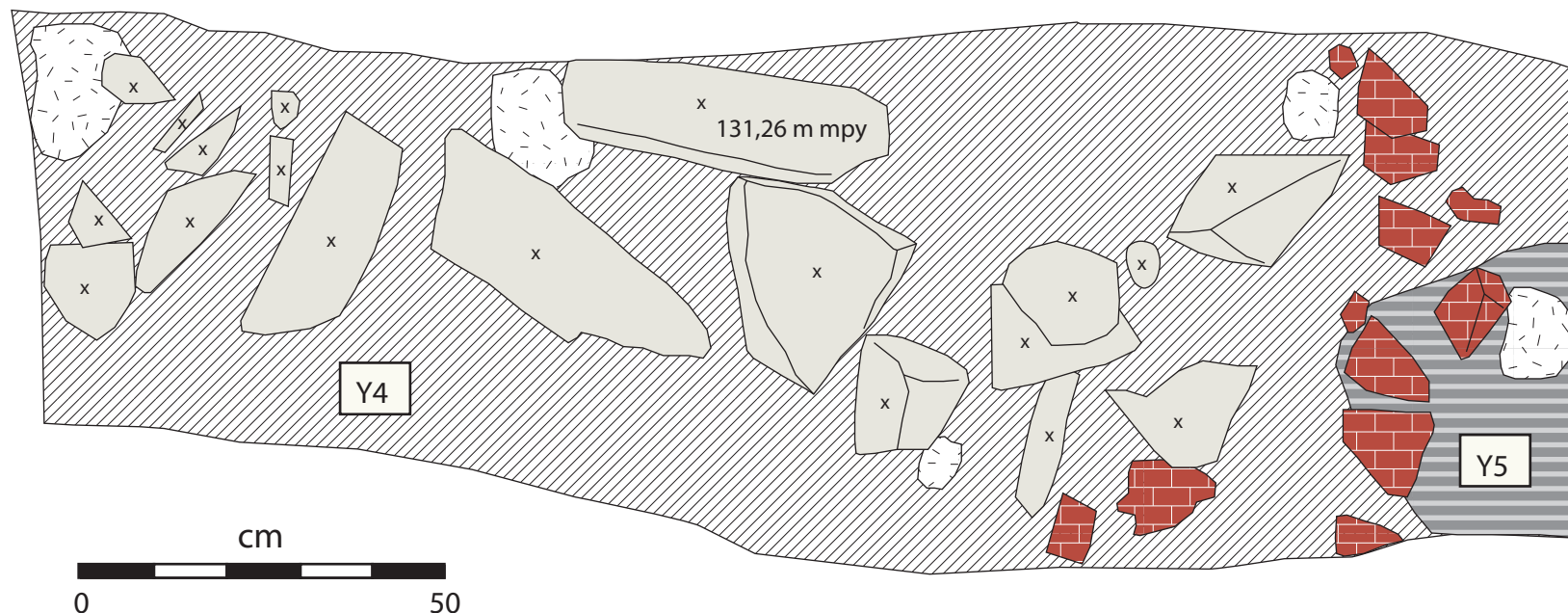
Kajaani, Rantapuisto 2007 (RP-07), Poistetut löydöt

Esine nro	Yksikkö	Rakenne	Materiaali	Päämateriaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat	Paino	Muuta
	eteläkulma	kiveä			katkelmia	rautalevyn katkelmia, joista osa vääntyneitä				korrodoituneita.
31	Hiilialueen eteläkulma	Hiilialue, 2 kiveä	Metalli/kivi	Rauta/kivi		Kiven katkelma, johon ruostunut rautaa/rautakuonaa kiinni	1		132,9 g	
32	Hiilialueen pohjoiskoilliskulma	Hiilialue, pistokuoppa	Metalli	Rauta	Rengas	Rengas, jonka seinän ulkopinnalla on kierreurat	1	Halk. 5,8 cm	48,4 g	
33	Hiilialueen pohjoiskoilliskulma	Hiilialue, pistokuoppa	Metallia/lasi	Rauta/lasi	Kuonaa	Möykyksi sulanutta	1		48,9 g	
34	Palanut, punainen savimaa	Tiililatamus	Savi	Punasavi	Tiili (1)	Toisella pinnalla koristekuvioita (painaumia), toisella puolella kasvien painaumajälkiä	1	Koko 15 x 22,7 cm		Kuivattu oljilla. Liite 4 (1/2), kuvat 1 ja 2
35	Palanut, punainen savimaa	Tiililatamus	Savi	Punasavi	Tiili (2)	Toinen puoli sileä, toisella puolella kasvien painaumia	1	Koko 10,4 x 21,2 cm		Kuivattu oljilla. Liite 4 (1/2), kuvat 3 ja 4

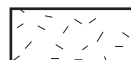

KAJAANI Rantapuisto (RP-07) Hyttinen 2007	Yleiskartta Kaivetut alueet ja dokumentoidut rakenteet/alueet 1:1000
KAJAANIN KAUPUNKI Ympäristötekniinen palvelukeskus Kunnallistekniinen suunnittelu Asemapiirros Rantapuisto 22.5.2007 Putaakku piirtänyt: Marika Hyttinen 8.1.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 1

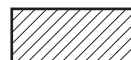
KAJAANI RANTAPUISTO (RP-07) Hyttinen 2007	Yleiskartta tutkimusalueesta 1:500
Jäljennös Kajaanin Rantapuiston Rakennussuunnitelmasta Kajaanin kaupunki Ympäristötekniinen palvelukeskus jäljentänyt Marika Hyttinen 24.9.2007	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, HELSINKI Sturenkatu 4 PL 169 00511 Hki p. 09-40501
	Kartta 1

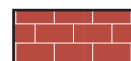
vaalean keltainen, tiivis savimaa (Y5)

laastia

hiekan, tumman saven ja hiilen sekaista likamaata (Y4)

tiili

tiilimurskaa

kivi

**KAJAANI
RANTAPUISTO
(RP-07)
Hyttinen 2007**

**Tasokartta
R1**

1:10

Mittausdokumentointi
Marika Hyttinen
29.8.2007

MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN
OSASTO, HELSINKI

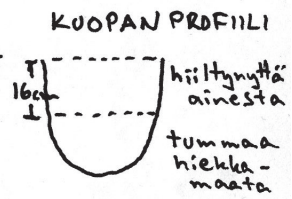
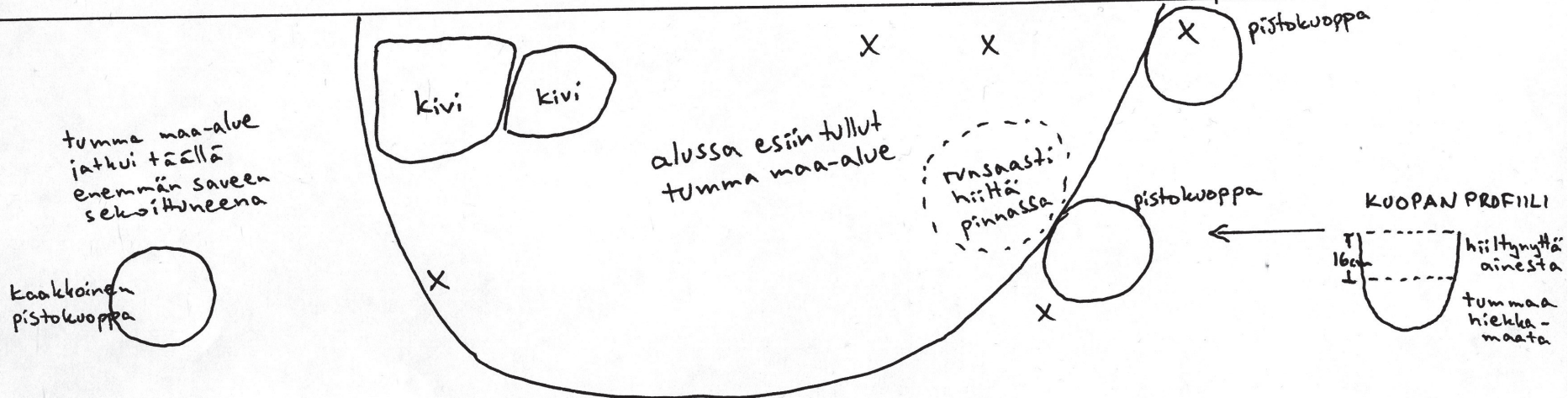
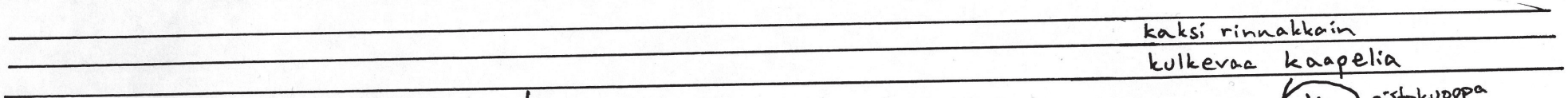
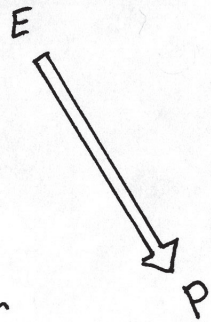
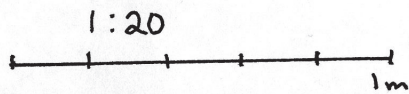
Sturenkatu 4
PL 169
00511 Hki
p. 09-40501

Kartta 2

Kartta 3, hiialue ja pistokuopat

RANTAPUISTO, KAJAANI

21.9.2007 Antti Mäkinen

X = kuona-aineen löytöpaikat

--- kaapeli ---

